

Consideratii privind dezvoltarea complementara a economiilor din Romania si Republica Moldova

Romania.Informatii geografice.Date statistice in perspectiva economica¹

Informatii geografice.

- Ü Localizare sud-estul Europei ;situare aproximativa in jurul paralelei de 46° latitudine nordica si meridianului de 25° longitudine estica;
- Ü Suprafata totala de 237 500 Km²,din care 230 340 Km² suprafata teren si 7 160 Km² suprafata ape teritoriale,mare teritoriala;
- Ü Granite : 2 508 Km ; Bulgaria 608 km, Ungaria 443 km, Republica Moldova 450 km, Serbia si Muntenegru 476 km , Ucraina (nord) 362 km, Ucraina (est) 169 km;
- Ü Linia de coasta:225 Km; repartitia apelor maritime nationale : zona contigua 24 Mm ,zona economica exclusiva 200 Mm, mare teritoriala 12 Mm;
- Ü Climat temperat-continental;
- Ü Repartitia terenurilor : teren arabil 41%,recolte permanente 3%,pasuni 21%,teren impadurit 29%,alte terenuri 6%;

Date statistice in perspectiva economica²

- Ü Total populatie: 22 334 312 locuitori (estimat iulie 1999);
- Ü Repartitia pe structuri de varsta : 0-14 ani -19% ; 15-64 ani -68% ; peste 65 ani -13%;
- Ü Indicatorul rata de crestere a populatiei: -0.23%(estimat 1999);
- Ü Repartitia pe sexe: la nastere 1.05 m/f, sub 15 ani 1.04 m/f, 15-64 ani 0.99 m/f, peste 65 ani 0.71 m/f, total populatie 0.96 m/f;
- Ü Repartitia etnica : romana 89.1%,ungara 8.9% ,germana 0.4%, ucraineana,rusa,turca,sarba si altele 1.6 %;
- Ü Religii si culte: ortodox 70%,romano-catolic 6%,protestant 6%,altele 18%;
- Ü Grad de alfabetizare : 97% din totalul populatiei, barbati 97%, femei 95 % (estimat 1999) ;
- Ü Forma de guvernament: republica;
- Ü Unitati administrative:40 judete si 1 municipiu (Alba, Arad, Arges, Bacau, Bihor, Bistrita-Nasaud, Botosani, Braila, Brasov, Bucuresti, Buzau, Calarasi, Caras-Severin, Cluj, Constanta, Covasna, Dimbovita, Dolj, Galati, Gorj, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomita, Iasi, Maramures, Mehedinti, Mures, Neamt, Olt,

¹ CIA- the World factbook 1999 -<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/ro.html>

² Romania -<http://students.missouri.edu/~romsa/romania/index.html>

Prahova, Salaj, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timis, Tulcea, Vaslui, Vilcea, Vrancea .

Economie.Indicatori.Evolutie³

Odata cu colapsul fostului sistem sovietic (1989-1991),Romania a ramas cu o structura industriala invecitata ,model industrial total nepotrivit pentru nevoile sale.Programele de reforma constau in inlaturarea marilor sectoare energofage industriale, odata cu reforma sistemului financiar si a agriculturii.

PIB(rata reala de crestere): -7.3% (estimat 1998)

PIB/locuitor : \$4 050 (1998 estimat)

PIB⁴ (structura): agricultura: 19%
 industrie: 41%
 servicii: 40% (1997)

Cheltuieli militare: 2.5% PIB(1996)

Forta de munca: 10 100 000 (estimat 1996)

Ramuri industriale:metalurgica,chimica,extractiva ,constructoare de masini,alimentara

Rata de crestere productie industriala: -17 %(1998)

Electricitatea –pondere dupa sursa :

1. combustibil fosil 72.11%
2. hidrocentrale 26.35%
3. nucleara 1.54% (1996)

Productie agricola: grau,porumb, seminte de floarea-soarelui,cartofi,struguri,carne de vita

Parteneri de export: Italia 20%, Germania 17%, Franta 6%, Turcia 4% (1997)

Parteneri de import: Germania 16%, Italia 16%, Rusia 12%, Franta 6% (1997)

³ http://privatization.nordest.ro/content/related_links.htm

⁴ Camera de comert si industrie -<http://www.ccir.ro/>

Anul fiscal:anul calendaristic

Transporturi⁵

1. cai ferate:
total: 11 376 km
ecartament largit: 60 km 1.52-m ecartament
ecartament standard: 10 889 km 1.435-m ecartament (3 723 km electrificat;
3 060 km in dublu sens)
ecartament ingustat: 427 km 0.76-m ecartament (1994)

2. cai rutiere :
total: 153 358 km
modernizate: 78 213 km (113 km de autostrada)
nemodernizate: 75 145 km (1996 estimat)

3. infrastructura : conducte petroliere simple (2 800 km), pentru produse
petroliere 1429 km,gaze naturale 6 400 km (1992).

4. porturi fluviale/maritime: Braila, Constanta, Galati, Mangalia, Sulina, Tulcea

5. aeroporturi :27(1998 estimat)

⁵ Capital – www.capital.ro

Republica Moldova.Informatii geografice.Date statistice in perspectiva economica⁶

Informatii geografice

- Ü Situaire: Europa de Est,coordonate geografice aproximative 47° latitudine nordica si 29° longitudine estica;
- Ü Suprafata totala de 33 843 Km² , din care 33 371 Km² suprafata teren si 472 Km² suprafata ape interioare;
- Ü Granite : total 1 389 km (Romania 450 km, Ucraina 939 km) ,fara iesire la mare;
- Ü Climat : temperat-continental;
- Ü Repartitia terenului: arabil 53%,recolte permanente 14%,pasuni 13%,impadurit 13%,alte terenuri 7% (estimat 1993);

Date statistice in perspectiva economica⁷

- Ü Total populatie: 4 460 838 (Iulie 1999 estimat);
- Ü Repartitia pe structuri de varsta :0-14 ani 24%, 15-64 ani 66 % , peste 65 ani 10%;
- Ü Indicatorul rata de crestere a populatiei : 0.1% (1999 estimat);
- Ü Repartitia pe sexe : la nastere 1.05 m/f , sub 15 ani 1.04 m/f, intre 15-64 ani 0.92 m/f , peste 65 ani 0.59 m/f.Total ppopulatie : 0.91 m/f;
- Ü Repartitia etnica : moldoveneasca/romana 64.5%, ucrainiana 13.8%, rusa 13%, gagauza 3.5%, evreiasca 1.5%, bulgara 2%, altele 1.7% (1989);
- Ü Religii si culte : ortodoxa 98.5%, baptista (1 000 membri) si altele 1.5% (1991);
- Ü Grad de alfabetizare: total populatie 96% , barbati 99%, femei 94% (estimat 1989);
- Ü Forma de guvernament: republica;
- Ü Unitati administrative : 40 de raioane si 4 structuri de municipalitate * (Anenii Noi, Balti *, Basarabeasca, Bender *, Briceni, Cahul, Cainari, Calarasi, Camenca, Cantemir, Causeni, Ceadir-Lunga, Chisinau *, Cimislia, Comrat, Criuleni, Donduseni, Drochia, Dubasari, Edinet, Falesti, Floresti, Glodeni, Grigoriopol, Hincesti, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnita, Orhei, Rezina, Ribnita, Riscani, Singerei, Slobozia, Soldanesti, Soroca, Stefan-Voda, Straseni, Taraclia, Telenesti, Tiraspol *, Ungheni, Vulcanesti);in concordanta cu principiile noi de reforma administrative 9 judete, 1 municipalitate * si 2 unitati teritoriale ** (Balti, Cahul, Chisinau *, districtul Dubasari (Transnistria)** , Edinets, Gagauzia **, Lapusna, Orhei, Soroca, Tighina, Ungheni).

⁶ CIA-The World Factbook 1999 -<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/md.html>

⁷ Informatii despre Republica Moldova-<http://www.un.md/TEXT/ABOUT/ABOUTMD.HTML>

Economie .Indicatori.Evolutie⁸

Republica Moldova prezinta conditii de climat deosebit de favorabile agriculturii (cultivarii plantelor in special),dar resimte lipsa resurselor minerale ale subsolului. In consecinta,indicatorii economici depind in mare masura de ramurile agricole,necesitatea importurilor de combustibili fosili (carbuni, petrol, gaze naturale) in mare parte din Rusia ,alaturi de potentialul energetic propriu scazut reprezinta cauzele declinului productiei industriale odata cu separarea de fosta Uniune Sovietica (1991).

PIB(rata reala de crestere): -8.6% (1998 estimat)

PIB⁹/locuitor: \$2 200 (1998)

PIB(structura): agricultura: 30%
 industrie: 29%
 servicii: 41% (1997)

Cheltuieli militare : 1% PIB (1999)

Forta de munca : 1 700 000 (1998)

Ramuri industriale : alimentara, constructoare de masini , pielariei, textila

Rata de crestere productie industrialala : -5% (1998)

Electricitatea –pondere dupa sursa:

1. combustibili fosili 96.1%
2. hidrocentrale 3.9%
3. nucleara si alte surse 0%

⁸ Statistice Republica Moldova -http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/ANNEX_S1.HTML

⁹ http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/ANNEX_S2.HTML

Productie agricola:legume , fructe, vinuri , seminte de floarea-soarelui , tutun

Parteneri de export: Rusia 58%, Kazahstan, Ucraina, Belarus, Romania, Statele Unite, Germania, Italia (1997)

Parteneri de import: Rusia 26%, Ucraina 20%, Belarus, Romania, Germania, Italia (1997)

Anul fiscal:anul calendaristic

Transporturi¹⁰:

1. cai ferate :
total: 1 328 km
ecartament largit :1 328 km -1.52 m ecartament (1992)

2. cai rutiere:
total: 12 300 km
modernizate: 10 738 km
nemodernizate: 1 562 km (1996 estimat)

3. infrastructura:conducte pentru transportul gazelor naturale 310 km (1992)

4. aeroporturi: 26 (1994)

Consideratii

Realizarea reformei si dezvoltarea atat a Romaniei , cat si a Republicii Moldova¹¹ pe principiile economiei de piata impun, printre altele, o larga deschidere in economia mondiala.De altfel ,o importanta deosebita in urmarirea drumului spre aceste obiective prezinta elementele punctuale ale acestui tip de actiune : reforma sistemelor economice , legislative , tehnologice si ,nu in ultimul rand , a celor culturale.

¹⁰ <http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/md.html>

¹¹ Arhiva revistei "Economistul"- <http://www.itcnet.ro/econom/arhive/>

Masurile de reformă trebuie de aceea să pastreze ca obiectiv două lucruri: să fie adaptate spre a împlini scopul propus și anume de stabilire a unei conduceri bazate pe lege, a unei economii de piață, participarea în procesul de integrare europeană și de asemenea să contribuie la efectivă realizare a acestor obiective.

Notiunea de capitalism ca vector al economiei concurențiale¹²

Capitalismul reprezintă tipul de gândire fundamental individualist ; în esența el fixează individul în centrul efortului capitalist. Ideea , în forma sa primitivă – mercantilism, îmbrățează conceptul individualității : partile sunt diferite , iar societatea este compusă din părți cu propriile lor interese , ele fiind libere în urmărirea căilor de realizare a lor (termenul capitalist de “ libertate economică ”)¹³.

Într-un sens democratic , urmărindu-și interesele lor , indivizii le vor garanta și pe cele ale societății ca întreg.

Privind prin lentile

Modelele teoretice sunt întotdeauna susceptibile de reușită. Partea proastă este că de cele mai multe ori ele nu pot să miste realitatea în mod mecanic. Restricțiile în limita cărora teoria este perfectă se transformă, pentru realitate, în factori esențiali prin care modelul nu își atinge decât întâmplător finalitatea. Astfel , deschiderea spre exterior a unei economii ar putea să se facă, precum prevedea majoritatea programelor guvernamentale, înainte de toate prin asigurarea reducerii intensității consumului de factori de producție pe unitatea de produs și, în oarecare măsură, pe termen scurt , prin politica cursului de schimb.

Ce se întâmplă în practică este însă cu totul altceva. Reducerea consumurilor specifice și livrarea unor marfuri superior elaborate se constituie într-o măsură naturală. Cum însă tot ceea ce este natural se caracterizează prin inertialitate ridicată, efectele scontate se reperează doar pe termene medii și lungi.

Comprimând aceste perioade există posibilitatea îmbrățirii politicii de schimb. Insa și efectele politicii privind cursul sunt dintre cele mai diverse. Primul și cel mai periculos este îngustarea pieței interne. Foamea de lei se transformă în blocaj al circuitului economic. Se vând tot mai puține produse, se recuperează insuficiente fonduri pentru reluarea ciclului productiv și comercial, sunt afectate capitalurile circulante, se reduc schemele de personal, se îngustează baza fiscalității, se instalează criza salariale în sectorul bugetar, colapsul social planează sumbru și distrugător asupra suprastructurii politice, democrația devine inutilă în sărăcie, tranziția de la comunism își pierde sensul.

¹² Adam Smith – “The Wealth of Nations” <http://www.wsu.edu:8080/~dee/ENLIGHT/WEALTH1.HTM>

¹³ “economic freedom” <http://www.wsu.edu:8080/~dee/GLOSSARY/CAPITAL.HTM>

Pe un plan mai larg, economia devine o piata de consum repede ocupata din afara, tara ca atare pierzându-si puterea de a fi suverana.

Integrarea europeana.Perspective.Scopuri

Toate statele membre - fie ca sunt în interiorul sau în afara UEM - ar trebui, în opinia specialistilor, sa-si elaboreze si sa aplice politica economica în asa fel încât sa poata contribui la atingerea obiectivelor Comunitatii, stabilite în Articolul 2 al Tratatului, articol ce angajeaza toate partile semnatare sa aiba în vedere cresterea economica neinflationista si sustinuta, urmarind un înalt grad de convergenta a performantei economice. Mai concret, orice tara care doreste sa adere la UE va trebui sa respecte anumite obligatii în domeniul politicii economice si monetare, una din cerinte fiind ca orice stat aspirant sa fi abolit toate restrictiile impuse circulatiei libere a capitalului între el si membrii UE. In acelasi timp, pietele financiare si de capital din tara aspiranta trebuie liberalizate în aceeasi masura ca cele din toate celelalte state membre.

Astfel, Romania¹⁴ si Republica Moldova¹⁵ vor trebui de asemenea sa înceapa procesul prin care bancile centrale sa devina independente de controlul politic si sa puna capat discriminarii pe pietele financiare în favoarea sectorului public, aceasta însemnând ca facilitatile de credit si de depasire a contului bancar oferite guvernelor de catre bancile centrale vor trebui sa înceteze, nepermitându-se nici unei institutii din sectorul public sa oblige o banca sa-i preia datoria. In ce priveste domeniul institutional, odata ce faza a treia a început si se deruleaza, orice tari aspirante, care devin în cele din urma membre, vor fi îndreptatite sa trimita reprezentanti ai politicii economice oficiale în organismul care va succeda Comitetului Monetar Consultativ al UE. Acesta va examina situatia monetara si financiara a statelor membre si sistemul de plati al UE, dând, de asemenea, sfaturi Consiliului de Ministri ai Economiei si Finantelor (EcoFin).

In cadrul acestor discutii se va cere mult tarilor neparticipante, cum ar fi limitarea preturilor la bunurile de larg consum, tinerea în frâu a deficitelor bugetare, reducerea datoriei pe care sectoarele lor publice au acumulat-o de-a lungul anilor si, nu în ultimul rând, sa-si fortifice moneda, procese cunoscute sub numele de "convergenta", acestea nefiind însa criterii de aderare. In baza planurilor sale de consolidare a procesului de convergenta, Comisia a facut o serie de sugestii care sa extinda si sa întareasca aceste programe. Astfel, se prevede ca atunci când începe faza a treia, aceste planuri sa fie rebotezate "programe de stabilitate" pentru tarile care participa la politica monetara unica. In acest context, comisia va efectua o supraveghere vigilenta si a sugerat ca vor fi necesare legi suplimentare, daca va solicita monitorizari si vor fi aplicate recomandari din partea EcoFin.

¹⁴ <http://www.sof-romania.com/>

¹⁵ <http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/CH2.HTML>

Autorii unei asemenea strategii si-au dat seama din timp ca pâna si cel mai virtuos creator de politica economica poate fi deviat de la linia sa de socuri economice asupra carora nu are nici un control. Drept urmare, ei au lasat deschisa posibilitatea ajutorarii unui stat membru din afara UEM, în cazul în care acesta este afectat de o criza.

Interesul capitalului national si interesul capitalului strain

O serie de motive impune adaugarea pe arterele economice in aceeasi masura cu capitalul national si a celui strain. Infaptuirea reformelor economice , privatizarea si dezvoltarea sectorului privat, edificarea economiei de piata pot sa se realizeze într-un ritm mai accelerat daca la procesele mentionate va participa, într-o masura mai însemnata, si capitalul strain¹⁶. Dar, patrundând într-un perimetru national, capitalul strain intra în multiple raporturi nu numai cu capitalul autohton, ci si cu interesele nationale.

Atunci când îmbraca forma capitalului productiv, a investitiilor directe, a maririi capitalului investit în economiile celor doua state, el contribuie la crearea de noi locuri de munca, la cresterea gradului de ocupare a mâinii de lucru, si, deci, la ridicarea gradului de folosire a capitalului uman, la sporirea veniturilor salariale si, deci, la marirea cererii de marfuri si servicii.¹⁷ Capitalul strain productiv poate aduce cu sine echipamente de productie cu randamente ridicate, experienta avansata în materie de organizare, management, marketing si un înalt nivel de conducere economica.

Exista riscul capitalului strain de a contine posibilitatea subordonarii celui national, deocamdata insuficient de competitiv în lupta de concurenta si instaurarea, într-o forma sau alta, a dominatiei favorizând statornicirea unei forme de colonialism în locul cooperarii reciproc avantajoase .

Scopul nemijlocit urmarit este si ramâne autovalorificarea sa cât mai ridicata, maximizarea câstigului. Sansele de maximizare a câstigurilor si riscurilor pierderilor constituie factorul hotarâtor al orientarii si miscarii acestui capital. Cu cât sansele anticipate de câstig sunt mai mari si cu cât riscurile esecului sunt mai mici, cu atât forta de atractie este mai mare. Si invers, cu cât sansele de câstig sunt mai mici si riscurile esecului sunt mai mari, cu atât forta de atractie este mai mica.

¹⁶ Revista "Tribuna Economica" –colectia 1996-1998

¹⁷ Negoescu Gheorghe (coordonator) – "Piata de capital" ,Ed. Alter Ego Cristian ,Galati ,1998

Politici regionale

Procesul de dezvoltare are ca puncte de plecare actiuni concrete de reprofilare, dezafectare sau creare de noi agenti economici într-o anumita zona. În acel moment, un întreg mecanism al schimbarii se declanseaza; dimensiunile acestuia merg de la economic modificarea indicatorilor agentilor economici la social calitatea vietii locuitorilor zonei fiind vizata în modul cel mai direct si de la economico-social la spatial efectele propagându-se, ca o unda, pe întreg teritoriul în care se realizau activitatile de productie conexe, în care exista infrastructura specifica si în care traieste populatia dependenta profesional si material de respectivii agenti economici.

Aceasta proiectare în spatiu a restructurarii economice conduce la aparitia unui fenomen, manifestat si în alte tari care s-au confruntat cu probleme de restructurare, si anume conturarea unor zone de declin economic (si apoi social), în care se manifesta o contradictie severa între doi factori importanti ai cresterii: forta de munca si capitalul. Consecinta imediata este cresterea somajului si scaderea nivelului de trai în zona. Astfel de zone sunt generatoare de subdezvoltare si devin potentiale surse de conflicte sociale.

Acest tip de "zone-problema" sunt însa numai cele mai recente manifestari spatiale ale unor perturbari posibile ale echilibrului teritorial în Romania si Republica Moldova. Ele se adauga altui tip de zone existente deja, ale caror caracteristici, exprimate în indicatori ce privesc cantitatea si calitatea fortei de munca, veniturile populatiei, infrastructura tehnica si sociala se situeaza sub media nationala.¹⁸ Aceste zone sunt numite, în limbajul de specialitate, zone defavorizate. Cauzele ramânerii în urma a dezvoltarii acestor zone sunt fie cvasi-permanente (factorul geografic în cazul zonelor montane, al Deltei Dunarii), fie conjuncturale (factori economici, generând zone cu activitati neatractive unele zone rurale din zona de câmpie, unele zone monofunctionale, sau factori politici, rezultând zone cu dezvoltare inadecvata în raport cu resursele umane si materiale sau zone periferice, sufocate de vecinatatea frontierelor închise ale tarii).

În Europa contemporana, conceptul de baza pe care se construiește teoria dezvoltarii teritoriale este coeziunea economica si sociala a dezvoltarii. Acesta se traduce, în continutul strategiilor de amenajare a teritoriului, într-un principiu fundamental, si anume dezvoltarea economica si sociala trebuie sa se bazeze pe o structura spatiala echilibrata. Aceasta este conditia unei dezvoltari dezirabile, în care sa se asigure echilibrul între eficienta economica si justitia sociala. Din aceasta perspectiva, se considera ca dezvoltarea inegala a teritoriilor reflecta slabiciuni economice ale ansamblului si sunt de neacceptat deoarece, la

¹⁸ Negoescu Gheorghe – "Riscul restructurarii ", Ed. Latina ,Galati , 1998

rândul lor, devin sursa de instabilitate economica si politica, transformându-se în piedici de dezvoltare a întregului ansamblu national si, implicit, international.¹⁹

Sarcina lichidarii sau atenuarii unor astfel de dezechilibre este încredintata politicii regionale, care este expresia interventiei statului pentru restabilirea echilibrului teritoriale, în general, si în sprijinul zonelor care necesita ajutor pentru rezolvarea problemelor lor, în particular.

Politica regionala este, la origini, un mecanism financiar care realizeaza în practica principiul solidaritatii interregionale si al coeziunii economico-sociale; ea are o finalitate redistributiva, urmarind o reorientare a fluxurilor de venituri din anumite teritorii catre altele. In esenta, politica regionala este cea care face sa se întâlneasca, în acelasi timp si spatiu, toti cei trei factori ai dezvoltarii resursele teritoriului, resursele umane si capitalul care nu se regasesc totdeauna împreuna pe acelasi teritoriu.

Identificarea zonelor.Instrumente

Limitele acestor zone defavorizate, devenite "zone asistate" sau "zone de interventie" în momentul aplicarii programelor de dezvoltare, nu coincid cu necesitate cu cele administrativ-teritoriale, ci corespund suprafetei pe care se manifesta, în mod relativ omogen, anumite fenomene.²⁰

Drept mijloace de tratare se pot deosebi : planuri si programe integrate de actiuni la strategia globale de dezvoltare care orienteaza organele locale si agentii economici în directiile ce asigura înfaptuirea obiectivelor specifice dezvoltarii regionale; pârgii economice, financiare, fiscale, bancare necesare stimulării activitatii în zonele fragile,defavorizate; stimulării actiunilor pentru salvarea unor zone si a limitării dezvoltării activitatilor în zonele aflate în pericol de degradare.

Regiunile si dezvoltarea regionala in aderarea la viitoarele structuri europene

Regiunea cuprinde o parte dintr-un teritoriu (stat, continent, zona geografica etc.) caracterizata prin anumite particularitati si colectivitatea care traieste în acest teritoriu. Exista trei categorii de regiuni:

- regiunile din interiorul statelor;
- regiunile care cuprind mai multe state dintr-o anumita zona geografica²¹ ;
- regiunile transfrontaliere, care grupeaza zone geografice de o parte si de alta a frontierelor de state, legate prin traditie, limba, religie, cultura.²²

¹⁹ Negoescu Gheorghe –“Ipostaze de politica economica “ , Ed. Evrika! ,Braila ,1997

²⁰“Politici regionale“,arhiva revistei Economistul-- <http://www.itcnet.ro/econom/arhive/11apr97/alte2.htm>

²¹ spre exemplu : Benelux, grupul Visegrad, grupul tarilor din zona Marii Negre

Potrivit principiului autonomiei regionale, regiunile, prin autoritatile administratiei publice organizate la nivelul acestora, au dreptul si capacitatea efectiva de a rezolva si a gestiona, în nume propriu si sub responsabilitatea lor, o parte importanta a treburilor publice, în interesul colectivitatilor regionale pe care le reprezinta.

Competentele autoritatilor publice regionale, în majoritatea statelor europene, se refera la: - adoptarea bugetului propriu al regiunii; - organizarea si conducerea serviciilor publice de interes regional; - adoptarea unor programe si prognoze dedezvoltare economico-sociala a regiunii; - administrarea patrimoniului regiunii; - stabilirea impozitelor si taxelor regionale; protectia mediului, a solului, a faunei si florei, a parcurilor si rezervatiilor naturale de pe teritoriul regiunii; - administrarea retelei rutiere si a transporturilor de interes regional; - competente care le sunt delegate în mod expres de catre stat.

Exemple

Franta : Exista 18 regiuni continentale, plus teritoriile de peste mari, care reprezinta fiecare o regiune.

Marea Britanie : unitate administrativ-teritoriala –comitatul

Italia : Exista 20 de regiuni, ca fiind cele mai mari subdiviziuni ale statului. Fiecare regiune cuprinde la rândul sau 2-3 provincii, în total existând 50 de provincii. Regiunile se bucura de autonomie administrativa, precum si de dreptul de a emite acte normative în anumite domenii.

Germania : stat federal alcatuit din 19 landuri. Fiecare land are propria constitutie si propria legislatie; în acelasi timp, landurile au obligatia de a respecta constitutia si legile federale.

Spania : Exista 15 regiuni continentale si doua regiuni insulare, plus teritoriile independente-posesiunile spaniole din Africa de Nord. Fiecare din cele 17 regiuni cuprinde între una pâna la opt provincii.

Sistemul de indicatori utilizati pentru aprecierea dezvoltarii regionale²³

In elaborarea si implementarea efectiva a unei politici de dezvoltare regionala este necesara producerea sistematica de date semnificative. Aceasta cu scopurile :

²²aplicabilitate directa Romania – Republica Moldova .

²³ Negoescu Gheorghe , “Statistica ramurilor (note de curs)” ,Ed.Zigotto ,Galati ,1995

- Û sa permita analiza distributiei spatiale a variabilelor socio-economice selectate, precum si a factorilor cu influenta critica asupra acestor variabile;
- Û sa identifice acele regiuni pe care valorile variabilelor alese le indica drept problematice.

Principalele surse de date pentru Romania:

- Û Registrul populatiei - aflat în responsabilitatea Ministerului de Interne;
- Û Registrul statistic al agentilor economici (REGIS) - care este întreținut de CNS, atât prin surse administrative (registrul fiscal, fisierile bilanturilor contabile si registrul comerțului), cât si prin surse statistice; REGIS cuprinde informatii despre agentii economici (inclusiv cifra de afaceri, numărul de salariati, activitatea principala) si este utilizat ca baza de sondaj pentru toate anchetele efectuate în rândul agentilor economici;
- Û Registrul unitatilor administrativ-teritoriale (SIRUTA) - aflat în responsabilitatea CNS si care contine împartirea pe judete, municipii, orase, comune, sate ale teritoriului tarii.

Sisteme de indicatori cheie²⁴

- Û populatia;
- Û rata mortalitatii infantile;
- Û Produsul Intern Brut;
- Û productia industrială - pe ramuri;
- Û numărul de întreprinderi economice - pe activitati si dupa marime;
- Û nivelul investitiilor straine - pe ramuri;
- Û populatia ocupata - pe ramuri;
- Û structura pe vârste a fortei de munca;
- Û rata somajului - pe grupe de vârsta si în functie de durata;
- Û nivelul consumului casnic de energie electrică;
- Û productia agricolă (vegetală si animală);
- Û numărul de abonamente telefonice;
- Û lungimea drumurilor modernizate;
- Û numărul autoturismelor particulare;
- Û ponderea localitatilor cu retele de apă;
- Û gradul de cuprindere în învățământul secundar;
- Û ponderea deșeurilor industriale tratate;
- Û indicatori care exprima nivelul de poluare a apei si a aerului.

²⁴ Anuarul Statistic al Romaniei –editiile 1994-1997

Republica Moldova.Particularitati.Semnificatia economica a regiunii Transnistria²⁵

La o suprafata de 4 200 Km² ,regiunea transnistriana prezinta aproximativ 17% din populatia totala a Republicii Moldova.Situandu-se pe malul stang al raului Nistru , reprezinta o entitate tampon intre partea de vest (restul republicii) si Ucraina (partea de est si sud).

De fapt ,ea este centrul geografic de focalizare a schimbului cu restul statelor ex-URSS (in termeni atat legati de caile de transport terestre ,cat si ai infrastructurii²⁶).

Ca pondere , Transnistria se inregistreaza printr-o mai mare semnificatie a ramurii industriale.Ea foloseste 28% din totalul intreprinderilor si fabricilor , 21% din totalul persoanelor angajate in acest domeniu . Totodata ,de aici iese mai mult de 1/3 din fluxul emergent de productie industrială.

Bibliografie

Resurse www:

1. *CIA- the World Factbook 1999 (Romania)*
<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/ro.html>
2. *CIA-The World Factbook 1999 (Republica Moldova)*
<http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/md.html>
3. *Romania –Referinte* <http://students.missouri.edu/~romsa/romania/index.html>
4. *Camera de comert si industrie a Romaniei* <http://www.ccir.ro/>
5. *Privatization in Romania* http://privatization.nordest.ro/content/related_links.htm
6. *Arhiva revistei “Capital”* www.capital.ro
7. *Arhiva revistei “Economistul”* <http://www.itcnet.ro/econom/arhive/>
8. *Republica Moldova(Informatii statistice)*
http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/ANNEX_S1.HTML
9. *Stari de fapt, strategii de dezvoltare- Republica Moldova*
<http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/TITLE.HTML>

²⁵ <http://www.un.md/NEW/PTB/8OIO/22MMM/CH1.HTML>

²⁶ majoritatea conexiunilor energetice

10. *Clasici:Adam Smith – “The Wealth of Nations”*
<http://www.wsu.edu:8080/~dee/ENLIGHT/WEALTH1.HTM>
11. *Capitalism (note)* <http://www.wsu.edu:8080/~dee/GLOSSARY/CAPITAL.HTM>
12. *State Ownership Fund Romania* <http://www.sof-romania.com/>
13. *Arhiva “Monitorul”* <http://www.monitorul.ro/>
14. *General Economics* <http://www.studyweb.com/links/51.html>
15. *Economic E- textbooks* http://www.cpm.ll.ehime-u.ac.jp/AkamacHomePage/Akamac_E-text_Links/Akamac_E-text_Links.html

Carti , reviste :

1. *Revista “Tribuna Economica”* –colectia 1996-1998
2. *Negoescu Gheorghe (coordonator) – “Piata de capital”* ,Ed. Alter Ego Cristian Galati ,1998
3. *Negoescu Gheorghe –“Riscul restructurarii “* , Ed. Latina ,Galati , 1998
4. *Negoescu Gheorghe –“Ipostaze de politica economica “* , Ed. Evrika! ,Braila 1997
5. *Negoescu Gheorghe , “Statistica ramurilor (note de curs)”* ,Ed.Zigotto ,Galati 1995
6. *Anuarul Statistic al Romaniei* –editiile 1994-1997